

Onderzoek waterscouts in maritieme sector

Scouting is de grootste jeugd- en jongerenvereniging van Nederland met 115.000 leden. Hiervan zijn maar liefst 15.000 scouts actief op en rond het water. Tel je oud-leden ook mee? Dan zijn het er honderdduizenden. Scouting levert een bijdrage aan de ontwikkeling van de kinderen en jongeren. Met onze avontuurlijke activiteiten hebben we een positieve invloed op de fysieke en mentale gezondheid. Bij Scouting leren onze leden allerlei vaardigheden die zij niet op school leren, maar die wel in hun latere (beroepsmatige) leven van pas komen. Waterscouts raken met alle wateractiviteiten bekend met de nautische sector en kiezen daardoor meer dan gemiddeld voor een maritieme opleiding of beroep.

Aanleiding onderzoek

In maart 2010 is, in het kader van de samenwerking tussen Scouting Nederland en Nederland Maritiem Land, onderzoek gedaan naar belangstelling van waterscouts voor een loopbaan in de maritieme sector. Er is gevraagd naar (interesse voor) maritieme opleidingen en maritieme beroepen van waterscouts en gevraagd naar de sectoren waar ze vervolgens terecht kwamen¹. De wereld is ondertussen veranderd, maar de zorg van het Nederlandse bedrijfsleven voor voldoende goed geschoold en gemotiveerd personeel is nog steeds onverminderd groot. Reden voor Scouting Nederland om opnieuw een onderzoek uit te voeren naar waterscouts in de maritieme sector.

Lokaal en landelijk werkt Scouting samen met veel organisaties uit de maritieme sector. Zij zoeken bijvoorbeeld de samenwerking omdat ze, net als wij, watersport een warm hart toedragen en geloven in de kracht van Scouting. Maar voor sommige organisaties is het feit dat veel waterscouts ook een maritieme opleiding doen of werken in de maritieme sector een reden voor samenwerking.

Samenvatting en conclusie

Uit het onderzoek blijkt dat een groot deel van de ondervraagde waterscouts een opleiding volgt of heeft gevolgd in de maritieme sector (resp., 11 en 25%). 40 % werkt of werkte in de maritieme sector. Daarnaast werkt 14% in een andere sector of is student, maar zegt wel geïnteresseerd te zijn in werken in de maritieme sector. Dat waterscouting verantwoordelijk kan zijn voor het bijbrengen van liefde voor het water blijkt wel uit de vraag of waterscouting volgens de ondervraagden reden was voor actief worden op het water. Maar liefst 69% geeft aan dat waterscouting helemaal of deels de reden was dat ze actief geworden zijn op het water.

¹ Onderzoek Waterscouts, Maritiem voor het leven, september 2010

Waterscouting binnen Nederland

Binnen Nederland waren op 1 januari 2025 15.402 waterscouts actief op lokaal niveau. Dit is 13% van onze leden. Het merendeel van de leden is actief op lokaal niveau. Een kwart van de Scoutinggroepen is volledig of deels actief op het water.

De verdeling van leden op lokaal niveau is (1 januari 2025):

speltak	Jeugdleden	Kaderleden (leiding)	totaal
Bevers (5- 7 jr)	202	40	242
Welpen (7-11 jr)	2439	465	2904
Scouts (11-15 jr)	4525	880	5405
Explorers (15-18 jr)	1536	268	1804
Roverscouts (18-21 jr)	2417	53	2470
Plusscouts (18+)	0	1360	1360
NDLG (volwassenen)	0	1217	1217
TOTAAL	11119	4283	15402

Daarnaast zijn Scoutingvrijwilligers op en rond het water actief op regionaal niveau in de regionale of interregionale admiraliteiten. Ze verzorgen daar opleidingen, ondersteunen groepen en organiseren activiteiten. Ook op landelijk niveau zijn waterscouts actief in ondersteuning naar groepen, het geven van watersportopleidingen, bijvoorbeeld bij de landelijke zeilschool in Harderhaven, beleidsontwikkeling en het organiseren van waterevenementen zoals Nawaka en het NK Lelievlet tijdens de Landelijke Scoutingzeilwedstrijden.

De onderzoekszopzet

Het onderzoek is uitgezet onder 8192 waterscouts van 18 jaar en ouder waarvan het mailadres in de ledenadministratie van Scouting Nederland is opgenomen. De vragenlijst bestond uit een aantal algemene vragen en spitste zich daarna toe op drie onderwerpen: opleiding, werk en vrijetijd. Er zijn met name gesloten vragen gesteld waarbij soms meerdere keuzes mogelijk waren. Daarnaast is bij veel vragen ruimte geboden om een toelichting te geven. De enquête is op 27 januari uitgestuurd en een week later op 4 februari is een herinnering gestuurd naar de scouts die nog niet gereageerd hebben. Op 9 februari is het onderzoek gesloten. In totaal hebben 776 scouts de enquête ingevuld, een respons van 9,5%.

Resultaten

Opleiding

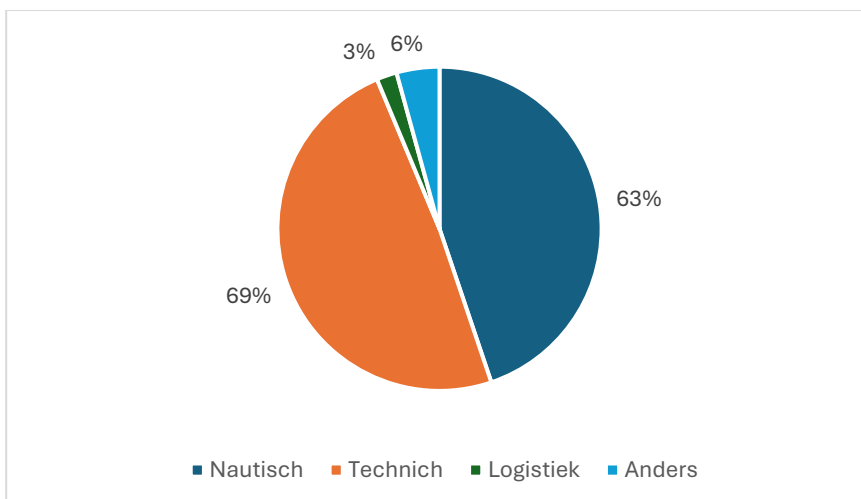
Het doel van het onderzoek was om zich te krijgen op het aantal waterscouts dat een maritieme opleiding volgt en/of werkzaam is in de maritieme sector. Er is gevraagd of de scouts een opleiding volgen, gevolgd hebben of zouden willen volgen. Hierbij was één antwoord mogelijk.

	Aantal	percentage
Ja, ik volg nu een opleiding in de maritieme sector	89	11%
Nee, maar ik heb wel belangstelling voor een opleiding in de maritieme sector	33	4%
Nee, maar heb wel een maritieme opleiding gevolgd	193	25%
Nee, ik volg of volgde een opleiding in een andere richting	461	59%

Eén op de tien waterscouts (11%) geeft aan een opleiding in de maritieme sector te volgen. Een kwart geeft aan een maritieme opleiding gevolgd te hebben. Nog eens 4% is geïnteresseerd in een maritieme opleiding.

Het soort maritieme opleiding dat wordt gevolgd, dat in het verleden gevolgd is of waar belangstelling voor is.

Aan de 315 scouts die een opleiding volgen, gevolgd hebben of interesse hebben in een opleiding is gevraagd wat voor type opleiding ze volgen. Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk.

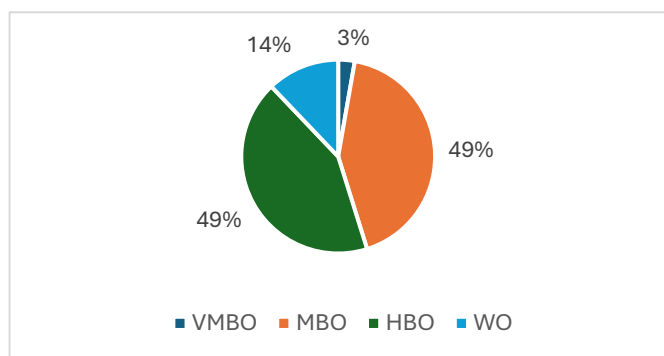
De verdeling was ongeveer vergelijkbaar tussen de drie groepen

	aantal	Nautisch	Technisch	Logistiek	Anders
Ja, ik volg nu een opleiding in de maritieme sector	89	63%	70%	2%	6%
Nee, maar heb wel een maritieme opleiding gevolgd	193	64%	70%	2%	7%
Nee, maar ik heb wel belangstelling voor een opleiding in de maritieme sector	33	58%	61%	9%	3%
totaal	315	63%	69%	3%	6%

Opleidingsniveau

Naast het type opleiding is ook gevraagd naar het niveau dat scouts volgen, gevolgd hebben of zouden willen volgen. Bij deze vraag is alleen gesteld aan de 315 scouts die een opleiding volgen, gevolgd hebben of interesse hebben in een opleiding. Er waren meerdere antwoorden mogelijk waarbij naar alle gevolgde niveau's gevraagd is en niet alleen naar de laatste opleiding of het hoogste niveau.

	Aantal	percentage
VMBO	10	3%
MBO	154	49%
HBO	155	49%
WO	44	14%

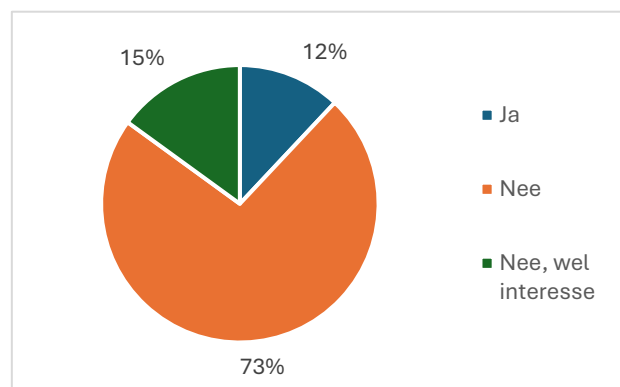

De helft van de scouts die een opleiding volgen, gevolgd hebben of willen volgen doet dit op MBO en/of HBO niveau.

	aantal	VMBO	MBO	HBO	WO
Ja, ik volg nu een opleiding in de maritieme sector	89	4%	45%	46%	16%
Nee, maar heb wel een maritieme opleiding gevolgd	193	3%	53%	48%	11%
Nee, maar ik heb wel belangstelling voor een opleiding in de maritieme sector	33	0%	33%	67%	24%
totaal	315	3%	49%	49%	14%

Deelname aan een zeilreis met een opleidingschip (bijvoorbeeld Schools at Sea of Masterskip)

Zeilreis met een opleidingschip		
Ja	91	12%
Nee	565	73%
Interesse	117	15%
totaal	773	

Van de respondenten heeft 12% deelgenomen aan een zeilreis met een opleidingschip. 15% heeft hier interesse in

Werken

Werkzaam in de maritieme sector

In het onderzoek is gevraagd hoe het werkzame leven van de scouts eruit ziet. Er is daarbij niet alleen gevraagd of iemand nu werkt in de maritieme sector, maar ook of iemand dat gedaan heeft of zou willen doen. Bij deze vraag was één antwoord mogelijk.

	Aantal	Percentage
Ja, ik werk in de maritieme sector	254	33%
Nee, ik werk in een andere sector, maar heb in het verleden in de maritieme sector gewerkt	41	5%
Nee, ik werk niet (meer), maar heb in de maritieme sector gewerkt	19	2%
Nee, ik werk in een andere sector, maar heb interesse om in de maritieme sector te werken	45	6%
Nee, ik studeer nog en wil werken in de maritieme sector	62	8%
Nee, ik studeer nog en wil niet werken in de maritieme sector	62	8%
Nee, ik werk in een andere sector	260	34%
Nee, ik werk niet (meer)	33	4%

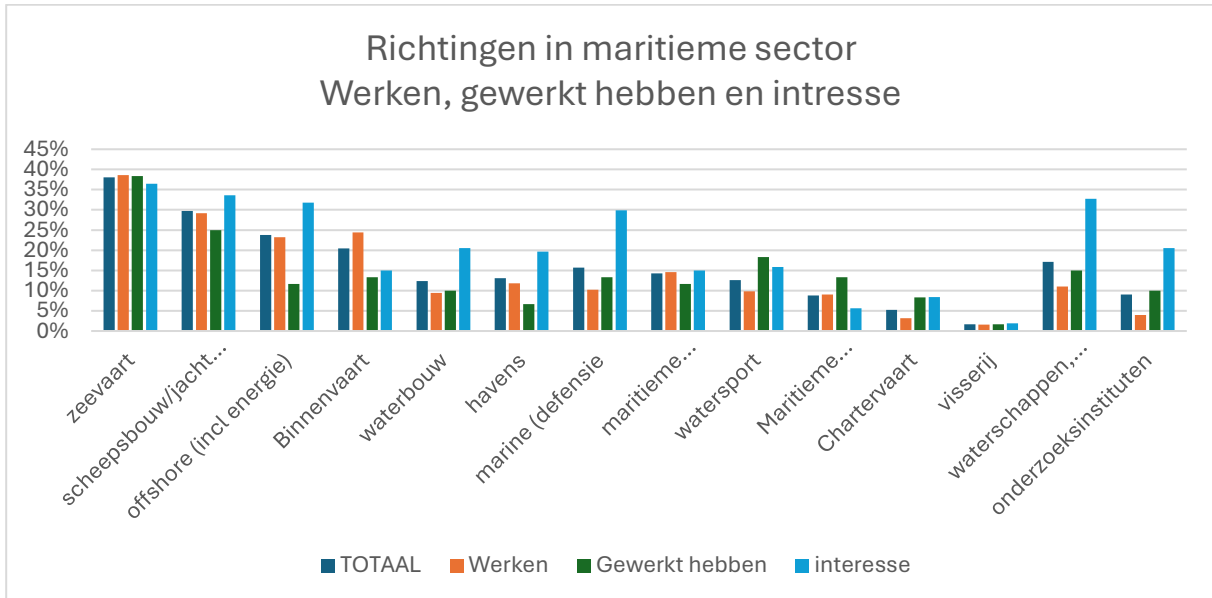
Van de respondenten geeft 40 % aan in de maritieme sector te werken of gewerkt te hebben. Daarnaast werkt 14% in een andere sector of is student, maar wel geïnteresseerd in werken in de maritieme sector.

Maritieme richting

Gevraagd is in welke richting de scouts werken, gewerkt hebben of zouden willen werken. Hierbij waren meerdere antwoorden mogelijk. Deze vraag is alleen gesteld aan de 421 respondenten die aangeven in de sector te werken, gewerkt hebben of zouden willen werken.

	Aantal	Percentage totaal	Werken	Gewerkt	Interesse
Zeevaart	160	38%	38%	25%	24%
Scheepsbouw/jachtbouw	125	30%	29%	25%	34%
Offshore (incl. energie)	100	24%	23%	12%	32%
Binnenvaart	86	20%	14%	13%	15%
Waterbouw	52	12%	9%	10%	21%
Havens	55	13%	12%	7%	20%
Marine (defensie)	66	16%	10%	13%	30%
Visserij	7	2%	2%	2%	2%
Watersport	53	13%	10%	18%	16%
Maritieme dienstverlening	60	14%	15%	12%	15%
Maritieme toeleveranciers	37	9%	9%	13%	6%
Chartervaart	22	5%	3%	8%	8%
Gerelateerde organisaties zoals waterschappen, Rijkswaterstaat, etc	72	17%	11%	15%	33%
Gerelateerde organisaties zoals onderzoeksinstituten	38	9%	4%	10%	21%

Als we voor deze respondenten opsplitsen naar werken, gewerkt hebben of willen werken dan zijn er grote verschillen. Het merendeel van de huidige waterscouts werkt in de zeevaart (38%), scheepsbouw (29%) en offshore (23%). Opvallend is dat er bij de vraag naar interesse naast zeevaart (24%), scheepsbouw (34%) en offshore (32%), ook marine (30%) en overheden (33%) hoog scoren.

De resultaten zijn hoger dan de conclusie die in 2010 getrokken werd. Toen werd geconstateerd dat één op de vijf scouts die betaald werk heeft werkzaam te zijn of te zijn geweest in de maritieme sector.

Vrije tijd

Naast opleiding en werk, is in het onderzoek gevraagd of scouts, naast hun watersportactiviteiten binnen Scouting, ook nog op andere manieren met watersport bezig zijn.

505 scouts (65%) geven aan dat ze, naast hun Scoutingactiviteiten, ook op een andere manier bezig zijn met watersport. Bij deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk.

	Aantal	Percentage van scouts actief buiten scouting (505)	Percentage van totaal aantal respondenten (775)
Ik heb een eigen boot of we hebben een boot in de familie	288	57%	37%
Ik geef zeil les buiten Scouting	35	7%	5%
Ik begeleid zeilkampen buiten Scouting	64	13%	8%
Ik ben actief bij de Reddingsbrigade of de KNRM	30	6%	4%
Ik ben lid van een vereniging die actief is op het water (bijvoorbeeld zeilen, zwemmen, waterpolo, foilen, surfen, duiken, suppen, kano, etc.)	100	20%	13%

Ik doe zelf watersporten op het water (niet in verenigingsverband, buiten Scouting: bijvoorbeeld zeilen, zwemmen, waterpolo, foilen, surfen, duiken, suppen, kano, etc.)	277	55%	36%
Ik doe aan wedstrijdsport op het water (buiten Scouting)	47	9%	6%

Van de scouts die aangeven ook op een andere manier met watersport bezig te zijn, geeft ruim de helft aan een eigen boot te hebben (of een boot in de familie) (57%) en/of watersport buiten verenigingsverband (en buiten Scouting) (55%) te beoefenen.

Eén op de 20 waterscouts is ook actief bij een reddingsbrigade of -maatschappij, geeft zeilles buiten Scouting of doet aan wedstrijdsport buiten Scouting.

Bij Anders geven scouts onder andere aan dat ze actief zijn met onderhoud van (historische) vaartuigen, zeilvakanties houden, werken in de buitensport, ondersteunen bij wedstrijdzeilen en als vrijwilligers actief zijn op de chartervaart.

Ben je actief geworden op het water omdat je waterscout bent?

Scouting geeft kinderen en jongeren de mogelijkheden hun talenten te ontdekken en ontwikkelen. In het onderzoek is daarom gevraagd of Scouting de reden was dat de scouts actief werden op het water. Het merendeel van de waterscouts (69%) geeft dat waterscouting helemaal of deels de reden was dat ze actief geworden zijn op het water.

Actief door waterscouting?		
Ja	333	43%
Deels	202	26%
Nee	216	28%
Weet niet	24	3%
totaal	775	

